

DUK

Liuksemburgas, 2017 m. rugsėjo 28 d.

2016 m. metinė ataskaita: dažnai užduodami klausimai

1. Ar Europos Audito Rūmai pasirašė 2016 m. finansines ataskaitas?

Taip. Kaip ir kiekvienais finansiniais metais nuo 2007 m. mes pasirašėme 2016 m. finansines ataskaitas, pripažindami, kad jos yra patikimos (pateikėme palankią nuomonę). Mes darome išvadą, kad 2016 m. finansinėse ataskaitose ES finansinė būklė ir tų metų rezultatai visais reikšmingais aspektais yra pateikti teisingai.

Be nuomonės dėl finansinių ataskaitų, remiantis audito darbu, mūsų prašoma pateikti nuomonę apie tai, ar su jomis susiję mokėjimai buvo atlikti laikantis ES taisyklių. Per pastaruosius kelerius metus ženkliai sumažėjo įvertintas klaidų lygis mokėjimuose: 2014 m.: 4,4 %, 2015 m.: 3,8 %; 2016 m.: 3,1 %. Be to, 2016 m. apie pusę tikrųjų išlaidų nebuvo paveiktos reikšmingo klaidų lygio. Tai dažniausiai buvo su teisėmis į išmokas susijusių mokėjimų atveju.

Todėl pirmą kartą nuo to laiko, kai 1994 m. pradėjome teikti patikinimo pareiškimą, pateikiame sąlyginę, o ne neigiamą, nuomonę dėl 2016 m. mokėjimų.

2. Kas yra palanki, sąlyginė ir neigiama nuomonė?

„Palanki“ nuomonė reiškia, kad skaičiai atspindi teisingą ir nešališką vaizdą ir atitinka finansinės apskaitos taisykles. „Sąlyginė“ nuomonė reiškia, kad auditoriai negali pateikti palankios nuomonės, tačiau nustatytos problemos nėra paplitusios, t. y. jos neegzistuoja visoje populiacijoje. „Neigiama“ nuomonė reiškia plataus masto problemas.

ECA Press

Mark Rogerson – atstovas ryšiams su visuomene T: (+352) 4398 47063 M: (+352) 691 55 30 63
Damijan Fišer – atstovas spaudai T: (+352) 4398 45410 M: (+352) 621 55 22 24
12, rue Alcide De Gasperi - L-1615 Luxembourg
E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

3. Kas yra reikšmingas klaidų lygis?

Pagal audito terminologiją tai yra lygis, žemiau kurio klaidos nėra laikomos turinčiomis reikšmingą poveikį. Reikšmingas klaidų lygis yra klaidų lygis, kuris gali turėti poveikį numatomų audito ataskaitos naudotojų sprendimui. Mes ir Komisija reikšmingumo lygiui nustatyti taikome 2 % ribą.

4. Kas yra su teisėmis į išmokas susiję mokėjimai ir su kompensavimu susiję mokėjimai?

Su teisėmis į išmokas susiję mokėjimai pagrįsti tam tikrų sąlygų įvykdymu. Šie mokėjimai, be kita ko, apima stipendijas studentams ir tyrėjams (konkurencingumo išlaidų kategorija), tiesioginę pagalbą ūkininkams (srityje „Gamtos ištekliai“), atlyginimus ir pensijas ES darbuotojams (srityje „Administravimas“).

Su kompensavimu susiję mokėjimai, tai mokėjimai, kai ES kompensuoja tinkamos finansuoti veiklos tinkamas finansuoti išlaidas. Šie mokėjimai, pavyzdžiui, atliekami mokslinių tyrimų projektų (konkurencingumo išlaidų kategorija), investicijų į regionines, kaimo plėtros ir mokymo programas (kompensuojamos išlaidos srityse „Ekonominės, socialinės ir teritorinės sanglaudos politika“ ir „Gamtos ištekliai“) ir vystymo projektų (srityje „Europos vaidmuo pasaulyje“) atveju.

5. Ar ES finansų valdymas gerėja?

Taip. Per pastaruosius kelerius metus ženkliai sumažėjo įvertintas klaidų lygis mokėjimuose: 2014 m.: 4,4 %, 2015 m.: 3,8 %; 2016 m.: 3,1 %. Be to, 2016 m. pusė audituotų išlaidų nebuvo paveiktos reikšmingo klaidų lygio. Atlikdami auditus mes taip pat nustatėme, kad pastaraisiais metais buvo ženkliai sustiprintos vidaus kontrolės priemonės Komisijoje ir valstybėse narėse.

6. Ką planuojate daryti kitaip ateityje?

2017 m. bus pirmieji metai, kai didelė išlaidų dalis visose ES biudžeto srityse bus panaudota pagal 2014–2020 m. DFP taikomas naujas taisykles. Teisės aktų leidėjai priėmė naujas ir griežtesnes taisykles, pagal kurias reglamentuojamos šios išlaidos. Be to, pastaraisiais metais atlikdami auditus mes nustatėme, kad buvo ženkliai sustiprintos vidaus kontrolės priemonės Komisijoje ir valstybėse narėse. Ateityje, manydami, kad vidaus kontrolės priemonės ir toliau padės išvengti klaidų ar jas nustatyti ir ištaisyti, tikimės, kad galėsime jomis pasitikėti vertinant išlaidų tvarkingumą. Pagal šį metodą bus daug aiškiau matyti, kur vis dar yra trūkumų, ir tai padės mums skatinti atskaitomybę ir dar labiau gerinti ES finansų valdymą. 2017 m. atveju šis metodas bus išbandytas sanglaudos srityje.

Tačiau mes manome, kad nepakanka vien tik lėšas naudoti pagal taisykles. ES mokesčių mokėtojai nori įsitikinti, kad jų pinigai panaudojami protingai. Todėl savo laiką ir išteklius skiriame „veiklos auditams“ – jų metu tikrinama, ar ES politikos yra iš tikrųjų veiksmingos ir ar naudojant išlaidų programų lėšas iš tikrųjų sukuriama didžiausia vertė.

7. Tačiau vis dar išlieka 3,1 % įvertintas klaidų lygis. Ką tai reiškia?

3,1 % yra įvertinta pinigų, kurie neturėjo būti sumokėti iš ES biudžeto, suma, kadangi jie nebuvo panaudoti pagal ES taisykles ir neatitinka Tarybos ir Parlamento tikslų, kurių siekta atsižvelgiant į atitinkamus ES teisės aktus, ar konkrečių nacionalinių taisyklių valstybėse narėse.

Tipinės klaidos yra mokėjimai paramos gavėjams ar projektams, kurie nebuvo tinkami finansuoti, arba mokėjimai, skirti pirkti paslaugas, prekes ar daryti investicijas, netinkamai taikant viešųjų pirkimų taisykles.

Mūsų klaidų lygio įvertis yra pagrįstas statistiniu modeliu: remiantis savo darbu, esame 95 % įsitikinę, kad klaidų lygis yra nuo 2,2 % iki 4,0 %. Be to, 3,1 % yra vidurkis visose ES biudžeto srityse ir visoms išlaidų rūšims. Su teisėmis į išmokas susijusių mokėjimų, kurie sudaro maždaug pusę visų mokėjimų, atveju įvertintas klaidų lygis buvo žemiau 2 %.

8. Bendra ES biudžeto suma 2016 m. sudarė 136,4 milijardo eurų, o klaidų lygis – 3,1 %. Ar galima sakyti, kad iššvaistyta 4,23 milijardo eurų ES lėšų?

Šis požiūris gali būti klaidingas, kadangi tarp „klaidos“ ir „iššvaistymo“ yra didelis skirtumas. Atlikdami savo testus, mes tikriname, ar ES lėšos buvo panaudotos numatytam tikslui, ar turėtos išlaidos buvo tinkamai apskaičiuotos ir ar buvo laikomasi tinkamumo sąlygų. 3,1 % dalis ir yra susijusi su visais šiais klausimais.

Kai kurios klaidos susijusios su mokėjimais, kurie neatitiko tinkamumo sąlygų: pavyzdžiui, parama skirta mokslinių tyrimų įmonei, kuri buvo laikoma maža arba vidutine įmone, nors iš tikrųjų ji priklauso didelei bendrovei, arba ūkininkų neteisingai deklaruotas žemės plotas.

Šiais atvejais ES lėšos vis dar galėjo turėti teigiamos įtakos ir duoti tam tikros naudos, nors ne visai buvo laikomasi su jų panaudojimu susijusių sąlygų. Kita vertus, kai kurios teisėtos ir tvarkingos išlaidos vis dėlto gali būti susijusios su iššvaistymu, pavyzdžiui, uosto infrastruktūra, pastatyta tinkamai neatsižvelgiant į būsimus krovinių srautus.

9. Kaip atsiranda klaidos?

Klaidos atsiranda tada, kai paramos gavėjai, prašydami ES finansavimo, nesilaiko taisyklių. Kad būtų tinkami gauti ES finansavimą, paramos gavėjai privalo atitikti specialias ES ir taip pat, daugeliu atvejų, nacionalines taisykles. Šios taisyklės nustatytos tam, kad išlaidos netrikdytų vidaus rinkos veikimui (pavyzdžiui, viešųjų pirkimų taisyklės ir valstybės pagalbos taisyklės), jos taikomos atsižvelgiant į Tarybos ir Parlamento numatytus tikslus.

Klaidos atsiranda, kai šios taisyklės pažeidžiamos, pavyzdžiui, ūkininkai deklaruoja neteisingą žemės ūkio paskirties žemės plotą, projektų vykdytojai nesilaiko viešųjų pirkimų taisyklių arba mokslinių tyrimų centrai prašo atlyginti išlaidas, nesusijusias su ES finansuotais projektais. 2016 m. metinėje ataskaitoje pateikiami klaidų, nustatytų mūsų auditų metu, pavyzdžiai.

10. Jei įvertintas mokėjimų klaidų lygis 2016 m. yra 3,1 %, ar tai reiškia, kad 96,9 % ES biudžeto buvo panaudota pagal taisykles?

Taip, jei Jūs atsižvelgiate tik į kiekybiškai įvertintas klaidas. Mūsų nuomonė dėl ES išlaidų pagrįsta plačia imtimi, apimančia visas išlaidų sritis. Imties operacijos yra išsamiai tikrinamos, o nustatytos klaidos, jei įmanoma, yra kiekybiškai įvertinamos ir naudojamos apskaičiuoti įvertintą klaidų lygį.

Tačiau yra daug klaidų, kurių mes kiekybiškai nevertiname, pavyzdžiui, nedideli viešųjų pirkimų taisyklių pažeidimai, viešinimo taisyklių nesilaikymas ar neteisingas ES direktyvų perkėlimas į nacionalinę teisę. Todėl šios klaidos nėra įtrauktos į mūsų įvertintą klaidų lygį.

11. Ar nustatytos klaidos yra sukčiavimo atvejai?

Dažniausiai ne.

Sukčiavimas yra sąmoninga apgaulė siekiant naudos. Nors atliekant standartines audito procedūras gali būti sunku nustatyti sukčiavimo atvejus, atlikdami savo audito testus, kasmet nustatome kai kuriuos įtariamo sukčiavimo atvejus. 2016 m. iš maždaug 1 000 audituotų operacijų nustatėme 11 įtariamo sukčiavimo atvejų. Apie visus šiuos atvejus pranešama OLAF, Europos Sąjungos kovos su sukčiavimu tarnybai, kuri, bendradarbiaudama su valstybės narės institucijomis, atlieka tyrimą ir įgyvendina tolesnes priemones.

12. Komisija ir valstybės narės turi įgaliojimus užkirsti kelią klaidoms ir joms atsiradus, jas ištaisyti. Kiek tai turi įtakos klaidų lygiui?

Valstybių narių institucijų ir Komisijos vykdyti taisomieji veiksmai padarė teigiamą poveikį įvertintam klaidų lygiui. Be šių veiksmų mūsų bendras klaidų lygio įvertis būtų 1,2 % didesnis.

Be to, buvo pakankamai informacijos, siekiant užkirsti kelią reikšmingai likusių klaidų daliai ar jas aptikti ir ištaisyti. Jei visa ši informacija būtų buvusi panaudota, visų išlaidų įvertintas klaidų lygis srityse „Ekonominė, socialinė ir teritorinė sanglauda“ ir „Europos vaidmuo pasaulyje“ 2016 m. būtų žemiau 2 % reikšmingumo ribos. Mūsų nuomone, tai rodo, kad taikomos kontrolės sistemos yra tinkamos, bet jos turi būti dar labiau patobulintos.

2016 m. metinę ataskaitą su APLANKU SPAUDOS ATSTOVAMS 23 ES kalbomis galima rasti www.eca.europa.eu.